

Vergaderjaar 2023–2024

26 643

Informatie- en communicatietechnologie (ICT)

Nr. 1074

BRIEF VAN DE MINISTER VAN ONDERWIJS, CULTUUR EN WETENSCHAP

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 16 oktober 2023

In deze brief geef ik mijn reactie op het «BIT-advies Doorontwikkelen Applicatielandschap Bekostiging d.d. 25 september 2023» van het Adviescollege ICT-toetsing (hierna: Adviescollege). Het BIT-advies stuur ik mee als bijlage bij deze brief.

Ik dank het Adviescollege voor het onderzoek en de adviezen. Bij het tot stand komen van het advies heeft het Adviescollege de mogelijkheid gegeven aan DUO en het ministerie om te reageren op de bevindingen. Dat heb ik op prijs gesteld. Het BIT-advies is zeer kritisch over de voortgang van het IT-project en de gemaakte technologiekeuzes. Het Adviescollege is van mening dat DUO zich klem heeft gezet en dat vernieuwing van de ICT-systemen langer gaat duren en meer geld gaat kosten dan geraamd. Dat vind ik zorgwekkend. De constatering van het Adviescollege neem ik uiterst serieus, de adviezen neem ik over. DUO maakt daarom dit najaar met het project pas op de plaats en laat een grondige analyse uitvoeren over hoe het beste verdergegaan kan worden met de doorontwikkeling van het applicatielandschap bekostiging. In deze brief geef ik een toelichting op de opvolging van de adviezen.

Aanleiding

Doel van het project «Doorontwikkelen Applicatielandschap Bekostiging» (DAB) is om de ICT-systemen (het «applicatielandschap») te moderniseren waarmee de Dienst Uitvoering Onderwijs (DUO) de bekostigingsprocessen¹ uitvoert voor alle onderwijssectoren. Het is een meerjarig project. Doel van het project is om met het nieuwe systeem de continuïteit van de dienstverlening beter te waarborgen, (wets-)wijzigingen beter te accommoderen en meer gebruiksgemak te leveren voor medewerkers van DUO. Het systeem is operationeel voor het mbo, vo en ho. De overgang van het

¹ Focus van het project ligt op de processen voorzieningenplanning, bekostiging en verantwoording

oude systeem naar het nieuwe systeem is geruisloos verlopen voor de onderwijsinstellingen. Medewerkers van DUO zijn tevreden over het nieuwe systeem. De bekostiging is te allen tijde gegarandeerd.

Het Adviescollege heeft het onderdeel «bekostiging» van het project voor het eerst getoetst in 2021. Mijn ambtsvoorganger heeft in haar reactie² aangegeven niet alle adviezen op te volgen. In het commissiedebat DUO d.d. 7 april 2022 (Kamerstuk 26 643, nr. 847) heeft u daar uw zorgen over geuit. Ik heb in het debat toegezegd het Adviescollege uit te nodigen voor een vervolgttoets. Die vervolgttoets heeft inmiddels plaatsgevonden. Bijgevoegd BIT-advies is het resultaat van dat onderzoek. In het BIT-advies geeft het Adviescollege 2 adviezen. Die volg ik beide op.

Advies 1: blijf professionalisering goed begeleiden

Het Adviescollege concludeert dat bij het DUO-brede professionaliserings-traject (via het transitieplan) op managementniveau goede stappen zijn gezet. De transitie is nog niet voltooid. DUO volgt het advies op om de bereikte resultaten ook toe te passen op tactisch en operationeel niveau. Het Adviescollege wijst terecht op het belang van goed beheer en onderhoud. DUO is bezig met een herijking van het calculatiemodel voor beheer en onderhoud met als doel om achterstalligheid zoals bij het oude componentenlandschap is ontstaan, te voorkomen.

Advies 2: kies een nieuwe aanpak bij bekostigen

Het Adviescollege vindt dat de voortgang van het IT-project achterblijft op de planning, met de gekozen oplossing niet het gewenste resultaat bereikt wordt en het terugvalscenario tekortschiet. Al met al concludeert het Adviescollege dat DUO zich heeft klemgezet. Het College adviseert om 3 maatregelen te nemen. Dat advies neem ik over, want het doel van de vernieuwing was juist om een klem door verouderde ICT te voorkomen. Ik licht de maatregelen en de opvolging daarvan hieronder toe.

Zorg voor continuïteit van de bekostiging

Continuïteit van de dienstverlening heeft bij DUO altijd de hoogste prioriteit. Voor de sectoren vo, mbo en ho zijn grote delen van het nieuwe systeem gereed en in productie genomen. Met het oog op de continuïteit van de bekostiging zal voor de genoemde sectoren de bekostiging met het nieuwe systeem plaatsvinden. De verdere ontwikkeling van het nieuwe systeem voor de sector po is intussen gepauzeerd. DUO investeert in het oude systeem om dit geschikt te houden als terugvaloptie voor po en die onderdelen die nog niet geïmplementeerd zijn voor de andere sectoren. DUO is bezig met het wegwerken van hacktest-, security- en ADR-bevindingen, en het up-to-date brengen van programmaversies. Daarnaast werkt DUO aan het op orde brengen van de documentatie.

Kies een beheerste vernieuwingsaanpak

De zorgen van het Adviescollege zijn aanleiding om samen met een externe partij zo snel mogelijk een fundamenteel onderzoek te laten doen naar de verdere ontwikkeling van het applicatielandschap. Met dit onderzoek sluit ik aan bij het advies van het Adviescollege. Dit onderzoek betreft in ieder geval analyse van de herbruikbaarheid van de oude IT-systemen en de mogelijkheden om het proces bekostigen te vereenvoudigen en daarmee wellicht ook de oplossingsrichting. Tevens kijkt het

² Kamerstuk 26 643, nr. 792

onderzoek naar de geschiktheid van Blueriq als platform. Ik verwacht aan het einde van dit jaar de uitkomsten van het onderzoek. Op basis van dat onderzoek zal besluitvorming plaatsvinden over de verdere ontwikkeling van het applicatielandschap. De uitkomsten zal ik delen met uw Kamer.

Investeer in ontwikkel- en beheerdeskundigheid

Terecht geeft het Adviescollege aan dat de organisatie voldoende ervaring en kunde moet hebben, om zowel te kunnen zorgdragen voor de vernieuwing als voor de continuïteit. DUO heeft daarom het team versterkt op het gebied van testen en kwaliteit in het algemeen. Verder investeert DUO in de kwaliteit van de software o.a. via training van medewerkers, tooling en het verbeterde gebruik van kaders bij de ontwikkeling van het IT-systeem.

Tot slot waardeer ik het aanbod van het Adviescollege voor een vervolgonderzoek. Het Adviescollege betrek ik graag al in een vroeg stadium bij de uitkomsten van de analyse en de besluitvorming over de verdere ontwikkeling van het IT-systeem. In overleg met het Adviescollege wordt een geschikt moment voor een vervolgonderzoek bepaald.

Conform de toezegging³ blijft uw Kamer de halfjaarlijkse voortgangsrapportages over het IT-project DAB ontvangen.

Mede namens de Minister voor Primair en Voortgezet Onderwijs,
De Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,
R.H. Dijkgraaf

³ Kamerstuk 26 643, nr. 847